

Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 2. juni 2017

Forslag

til

Lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien og sundhedsloven

(Oprettelse af særlige pladser på psykiatrisk afdeling)

§ 1

I lov om anvendelse af tvang i psykiatrien, jf. lovbekendtgørelse nr. 1160 af 29. september 2015, som ændret ved § 7 i lov nr. 656 af 8. juni 2016, foretages følgende ændringer:

1. I lovens *titel* indsættes efter »psykiatrien«: »m.v.«

2. Efter kapitel 12 indsættes:

»Kapitel 12 a

Oprettelse af særlige pladser på psykiatrisk afdeling

§ 42 a. Regionsrådene skal etablere særlige pladser på psykiatriske afdelinger som en del af deres sygehushæsen, jf. sundhedslovens kapitel 17. Kommunalbestyrelsen har visitationsansvaret, jf. § 42 b, stk. 1. Tilbuddet er ikke omfattet af reglerne om frit sygehusvalg.

Stk. 2. Formålet med pladserne er at tilbyde en intensiv og helhedsorienteret behandlings- og rehabiliteringsindsats med henblik på at stabilisere patientens helbred og forbedre patientens evne til at mestre hverdagen, herunder ved psykiatrisk behandling og frivillig misbrugsbehandling og ved socialfaglige indsatser, beskæftigelse og aktiviteter. Formålet er også at nedbringe antallet af voldsepisoder og konflikter, at opnå bedre sikkerhed for andre patienter og medarbejdere og at forebygge anvendelsen af tvang over for målgruppen.

Stk. 3. §§ 6-9 om tvangsindlæggelse finder ikke anvendelse ved indskrivning, ophold og behandling på de særlige pladser på psykiatrisk afdeling.

Visitation og visitationsforum

§ 42 b. Kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffer afgørelse om visitation af patienten til ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling. Afgørelsen skal ske på baggrund af en indstilling fra et

visitationsforum, jf. stk. 2-5. Ophold på afdelingen kan alene finde sted på baggrund af en afgørelse om visitation.

Stk. 2. Regionsrådene opretter i hver region et visitationsforum. Regionsrådene afholder udgifterne til etablering og drift heraf og sekretariatsbetjener visitationsforummet. Visitationsforummet består af:

- 1) en medarbejder fra visitationsenheden i den enkelte patients handlekommune, som udpeges af kommunalbestyrelsen i handlekommunen,
- 2) en socialfaglig konsulent, som udpeges af kommunerne i regionen,
- 3) en speciallæge i psykiatri fra den regionale psykiatri, som udpeges af regionsrådet,
- 4) en repræsentant for en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling i regionen og
- 5) den tilsynsførende fra kriminalforsorgen, hvis der er tale om personer, der er idømt en foranstaltning i medfør af straffelovens §§ 68 eller 69, og der i dommen indgår tilsyn af kriminalforsorgen.

Stk. 3. Efter anmodning fra kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune udfærdiger visitationsforummet snarest og senest inden for 14 kalenderdage en indstilling til kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune om visitation til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling. Indstillingen skal indeholde en redegørelse for, om de enkelte visitationskriterier, jf. § 42 c, er opfyldt. Forud for fremsendelse af indstillingen til kommunalbestyrelsen skal patienten og en eventuel værge eller en anden relevant person i patientens netværk så vidt muligt inddrages, og eventuelle bemærkninger fra de pågældende skal indgå i indstillingen.

Stk. 4. I tilfælde af uenighed i visitationsforummet udarbejdes indstillingen i overensstemmelse med flertallets vurdering. Vurderer speciallægen i psykiatri i visitationsforummet imidlertid, at betingelserne i § 42 c, stk. 1, nr. 1 eller 2, ikke er opfyldt, skal dette fremgå af indstillingen. Vurderer den socialfaglige konsulent i visitationsforummet, at betin-

gelse i § 42 c, stk. 1, nr. 1 eller 3, ikke er opfyldt, skal dette også fremgå af indstillingen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune kan anmode om en hastende indstilling fra visitationsforummet. I sådanne situationer skal indstillingen udfærdiges inden for 7 kalenderdage efter kommunalbestyrelsens anmodning.

Stk. 6. Den udpegede myndighed kan udpege en eller flere faste stedfortrædere med tilsvarende kompetencer i situationer, hvor medlemmerne ikke kan deltage i vurderingen, jf. stk. 3 og 5.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune skal træffe afgørelse om visitation til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, inden for 7 kalenderdage efter at visitationsforummets indstilling foreligger.

Visitationskriterier

§ 42 c. Visitationen til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling skal tage udgangspunkt i den enkelte patients behov. Der kan visiteres til ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, hvis

- 1) patienten vurderes at være til nærliggende og væsentlig fare for andre og uforudsigelig i sin adfærd,
- 2) patienten har en svær psykisk lidelse,
- 3) patienten har særlige sociale problemer,
- 4) patientens forløb er karakteriseret ved gentagne indlæggelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri,
- 5) opholdet vurderes at have afgørende betydning for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling, og
- 6) opholdet på baggrund af en begrundet formodning vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage eller købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold.

Stk. 2. I den samlede vurdering af patientens behov for visitation til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling skal patientens eventuelle udfordringer med misbrug, eventuelle tidligere eller aktuelle foranstaltninger idømt efter straffelovens §§ 68 eller 69, risikoen for tilbagefald til kriminalitet og patientens historik i forhold til anvendelse af tvang i psykiatrien og magtbeføjelser på botilbud over for vedkommende inddrages.

Revurdering

§ 42 d. Visitationsforummet skal foretage en revurdering af de patienter, der har ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, ved behov og som minimum 6 måneder efter opholdets start. Det kan ved visitationen og i forbindelse med en revurdering besluttes, at patienten skal revurderes efter en kortere periode end 6 måneder. I revurderingen skal indgå en beskrivelse af, om patienten fortsat opfylder visitationskriterierne.

Stk. 2. Overlægen og personalet på de særlige pladser på psykiatrisk afdeling skal løbende vurdere, om patienten opfylder kriterierne for fortsat ophold. Vurderes det i den forbindelse, at patienten ikke længere lever op til visitationskri-

terierne, skal overlægen anmode visitationsforummet om en revurdering. Visitationsforummet skal herefter foretage revurderingen inden for 14 kalenderdage efter overlægens anmodning.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune skal efter modtagelse af visitationsforummets revurdering træffe afgørelse om eventuel fortsat visitation til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, inden for 7 kalenderdage efter at visitationsforummets revurdering foreligger.

Samlet plan

§ 42 e. Kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune har ansvaret for, at der findes en samlet plan for enhver, der får ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling. Overlægen og personalet på afdelingen har pligt til at indgå i samarbejdet med kommunalbestyrelsen om den samlede plan og det videre forløb.

Stk. 2. Den samlede plan, jf. stk. 1, skal indeholde elementerne fra handleplaner efter § 141 i lov om social service, behandlingsplaner, udskrivningsaftaler og koordinationsplaner, jf. § 3, stk. 1, § 13 a og § 13 b, stk. 1, koordinerede indsatsplaner for mennesker med psykiske lidelser og samtidigt misbrug og handleplaner udarbejdet af kriminalforsorgen for retspsykiatriske patienter.

Stk. 3. Sundhedsministeren kan efter forhandling med børne- og socialministeren fastsætte nærmere regler om den samlede plan.

Udslusning

§ 42 f. Ved afslutningen af opholdet skal kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune i samarbejde med overlægen og personalet på afdelingen, patienten og eventuelt øvrige netværkspersoner sikre en god overgang og vurdere patientens aktuelle og nødvendige støttebehov, herunder eventuelt behov for ophold på et botilbud efter lov om social service.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune er endvidere ansvarlig for den videre indsats, herunder for at visitere til de nødvendige indsatser, men den psykiatriske afdeling og øvrige relevante samarbejdsparter inddrages tæt i processen med at tilrettelægge det fremtidige forløb og er forpligtet til at deltage heri.

Stk. 3. Opfylder patienten ikke visitationskriterierne, jf. § 42 c, skal patienten udsluses. Udslusningen skal ske med patientens samtykke. Dog kan kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune beslutte, at patienten udsluses uden samtykke, når visitationskriterierne ikke længere er opfyldt.

Klageadgang

§ 42 g. Klage over afslag på indskrivning på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling og afgørelser om udslusning af patienten fra afdelingen kan indbringes for Ankestyrelsen efter kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Videregivelse af oplysninger

§ 42 h. Til brug for kommunalbestyrelsens afgørelse om visitation af patienten til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, til brug for visitationsforummets indstilling om visitation af patienten efter § 42 b og til brug for visitationsforummets revurdering efter § 42 d kan kommunalbestyrelsen og visitationsforummet indhente relevante oplysninger, herunder helbredsoplysninger og sociale oplysninger, om patienten fra sygehusafdelinger, den ambulante psykiatri, myndigheder, privatpraktiserende sundhedspersoner m.fl. De pågældende sygehusafdelinger, myndigheder, privatpraktiserende sundhedspersoner m.fl. skal videregive de pågældende oplysninger, hvis videregivelsen må anses for nødvendig af hensyn til vurderingen af, om patienten skal visiteres til afdelingen.

Stk. 2. Ledelsen for de særlige pladser på psykiatrisk afdeling skal videregive relevante oplysninger om patienterne, herunder helbredsoplysninger og sociale oplysninger, til andre myndigheder, privatpraktiserende sundhedspersoner m.fl., hvis videregivelsen må anses for nødvendig af hensyn til behandlingen af og den socialfaglige indsats over for patienten, herunder indgåelse af og tilsyn med overholdelse af den samlede plan, jf. § 42 e, stk. 1. På samme måde og i samme omfang skal kommunalbestyrelser, sygehusafdelinger, myndigheder, privatpraktiserende sundhedspersoner m.fl. videregive oplysninger om patienter til ledelsen for en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling og andre myndigheder, privatpraktiserende sundhedspersoner m.fl.«

§ 2

I sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1188 af 24. september 2016, som ændret senest ved lov nr. 430 af 3. maj 2017, foretages følgende ændring:

1. Efter § 238 indsættes:

»§ 238 a. Et regionsråd kan af en kommunalbestyrelse, som har visiteret en person til en særlig plads på psykiatrisk afdeling, jf. kapitel 12 a i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v., opkræve betaling for personens ophold på afdelingen.

Stk. 2. Et regionsråd kan af kommunalbestyrelserne i regionen opkræve betaling for ubenyttede særlige pladser på psykiatrisk afdeling, jf. kapitel 12 a i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v.

Stk. 3. Sundhedsministeren kan fastsætte nærmere regler om betaling efter stk. 1 og 2.«

§ 3

Loven træder i kraft den 15. juli 2017.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men § 1 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilliger.

Folketinget, den 2. juni 2017

LEIF MIKKELSEN

/ Erling Bonnesen